

Svininfluensan mesta nyhetstoppen

Svininfluensan slår lätt både helikopterrånet och Michael Jacksons död som årets mediehändelse. Ser man tillbaka på hela 00-talet var tsunamin nästan lika dominerande.

Företaget Infopaq har de senaste tio åren skapat

en nyhetsbarometer som bygger på nyhetsflödet i de stora dagstidningarna, tv-nyheterna och Ekot. Undersökningen ger inte bara besked om vilka händelser som blev stora nyheter under året utan också hur de olika medi-

erna lägger tonvikten. I år har svininfluensan varit toppnyhet 200 gånger, mer än dubbelt så mycket som anfallet mot Gaza, som i sin tur slog både bilkrisen och ägarbytet på Saab.

Under hela 00-talet skapade tsunamin och det

politiska efterspelet 560 toppnyheter. Därefter kommer Irakkriget, mordet på Anna Lindh och Göteborgskravallerna.

Undersökningen visar att morgontidningarna plockar vardera cirka tio procent av

sina toppnyheter från kategorierna utrikes, företagsnyheter och medicin/hälsa. Inom etermedierna dominerar utrikesnyheter med 20 procent medan nästan 29 procent av kvällstidningarnas toppnyheter handlar om kriminalitet. TT

FOTO: TOBIAS RÖSTLUND / SCANPIX

På Stora torget i Halmstad står Carl Milles staty "Europa och tjuren". En gång var Europa ungt och kunde illustreras med en späd fenicisk prinsessa. Det växte till en ledande världsdela, eftersom det hade fått tre stora tankar i arv.

Ett tredimensionellt Europa

I den judiska traditionen levde föreställningen om Guds upphöjdhed, om uppenbarelse och helighet. Viktigast i Mose lag var Guds enhet som grunden för all gemenskap. När Jesus fick frågan vad som var viktigast i lagen, svarade han: "Hör, Israel, Herren vår Gud är den ende Herren, och du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Något större bud än dessa finns inte." (Markusevangeliet kap 12)

Genom Gamla testamentets berättelser från skapelsen till profeternas tal och löftet om Messias gick vissheten om att människan behöver gemenskap med Gud, att han som danat oss också talar till oss, som domaren och frälsaren med förlåtelse för våra synder: evangelium. Den moderna människan har tappat kontakten med den visdom som finns i den gamla judiska kulturen. Vi rör oss på biblisk mark, när vi talar om synd och lag och nåd, om sådd och skörd, himmel och jord. Om fred på jorden.

Men hos grekerna föddes visionen av människans självständighet, om autonomi och demokrati. "Människan är alltings mått", förklarade sofisterna Protagoras. Hennes självständighet tog sig uttryck i ett intresse för det kroppsliga och naturliga. Vetenskapen som empiri, studiet av världen omkring oss, började ta form.

Gamle Pythagoras, som levde 2 500 år före Einstein, har gett världen mycket mer än sin berömda formel. Han visade hur man kan förstå sammanhanget i världen genom att använda tal och räkning. En sträng som halveras ger en oktav högre ton. Hela kosmos dansar till en musik som fortplantar sina vibrationer till minsta böna och våra celler. Tänkare som

Carl Milles staty "Europa och tjuren" på torget i Halmstad.

FOTO: JONAS ERICSSON

han, men också Euklides, Arkimedes och Aristoteles, gav oss tillförsikt och sunt självförtroende. Människan gick ut i naturen och började kartlägga den.

Hos romarna levde visionen om en bestående ordning i samhället, om konstitution, lag och rättsväsen. Det fanns regler som gällde för alla. "Non sunt privatae leges" betydde att det inte fick finnas några privilegier för utvalda människor. Detta gav trygghet och gemenskap. Den balans som den romerska rätten vittnar om visar en insikt i att människan både är självständig och en del av samhället och naturen. Även här ljuder sfärernas harmoni. Europa fick sin

stora betydelse genom denna treenighet som alltid är giltig och aktuell: öppenhet för Gud, för min nästa och mig själv. Vi har alla dessa tre element av europeisk historia inom oss.

Det judiska bidraget är alltså kulturens lodräta dimension: "Ske din vilja såsom i himmelen, så ock på jorden". Ske din vilja såsom i den abstrakta geometrin, så också på ritbordet. Himlen är inte bara en plats utan ett andligt tillstånd. Vi är Guds avbilder från topp till tå. Handen lyder ju min minsta vink. Himlen finns i vårt inre. Att lyda vår Fader blir att leva etiskt. Då blir ordet kött, när goda idéer kommer till uttryck i den värld

som är synlig för våra ögon.

Det grekisk-romerska bildar sedan horisontalplanet. I den grekiska världen blev människan vuxen och demokrat. Att bli myndig betyder ordagrant att få tala för sig. Så länge jag är ett barn får andra tala för mig. Franskans ord för barn, "enfant", betyder faktiskt en som saknar talformågan. När vi européer för första gången förde vår egen talan, var det på grekiska. Det är därför Platons dialoger känns så levande, Sofokles dramatik och Homeros poesi. De var ju gryningen för den rika litterära blomstring som väntande på Europas folk.

I den romerska traditionen finner vi de mänsk-

liga relationernas djupare dimensioner. Ordet samhälle kommer av sammanhållning, det som uppstår när man bygger tillsammans. Gud är inte bara där uppe. Han finns mitt ibland oss. Vi lider inte förgäves.

Viljan att bygga broar till varandra kom fram i den romerska arkitekturen, i vägar och akvedukter och det väldiga rikets statskick. Det svenska ordstäv "Land skall med lag byggas" låter som ett eko från romartiden. Ett samhälle omsluter alla människor med sina rättigheter och skyldigheter. I denna demokratiska inställning slumrar redan tanken att slaveri är något ovärderligt som måste rensas ut.

Detsamma gäller i princip alla exklusiva förmåner. Privilegier, privata lagar, innebär egentligen en självmotsägelse. Lagen är ju den kraft som bringar ordning och reda. Den kan vara en yttre ordning som påtvingats. Men en god, bestående ordning bygger på insikt och medborgaranda. Den skapar en levande enhet av stora och små. De stämmer alla in i samhällets vision och i den polyfona sången. Universum är vår harmoniska förebild och ordet betyder faktiskt "en sång".

Kyrkofadern Augustinus kunde ha uttryckt det ännu tydligare: De stämmer in i visionen om Guds rike! De sjunger om frid på jorden.